

**คุณภาพของบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์
และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ปีการศึกษา 2558**
**Quality of Thai Traditional Medicine Graduate as
standard of Thai Qualifications Framework for Higher
Education from Kanchanabhishek Institute of Medical and
Public Health Technology, Year 2015.**

อำพล บุญเพียร^{1*}, ปฐมา จันทรพล², สุทธิศักดิ์ สุริรักษ์³ และเอกพล มั่นพลศรี⁴
Amphon Bunphian^{1*}, Pathama Jantharaphon², Sutthisak Surirak³ and Ekkaphon Munphonsri⁴

Received: July 31, 2018

Revised: October 20, 2018

Accepted: November 1, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและเปรียบเทียบคุณภาพของบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ปีการศึกษา 2558 จากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างคือผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 40 คน และบัณฑิตจำนวน 40 คน เก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม 2560 โดยใช้แบบสอบถามคุณภาพของบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 6 ด้าน ในการเก็บข้อมูล โดยผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้ค่าสถิติ Independent sample T-test

ผลการศึกษา พบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของบัณฑิตแพทย์แผนไทยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับคุณภาพมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D. = 0.57) ส่วนบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของบัณฑิตแพทย์แผนไทยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับคุณภาพมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D. = 0.46) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิต พบว่าคุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ : คุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทย, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา, วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก

^{1*}, ², ³, ⁴ ภาควิชาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนภิเษก

E-mail: aumpoltor@hotmail.com

^{1*}, ², ³, ⁴ Department of Thai Traditional Medicine, Kanchanabhishek Institute of Medical and Public Health Technology E-mail: aumpoltor@hotmail.com

Abstract

The Administration of Archaeological Sites in Buddhist Monasteries for Sustainable Development will be focused on Buddhist monasteries which have archaeological sites within for the purpose to have a good model for sustainable development.

The duty of abbots to participate in sustainable development in the form of cultural conservative manner which is suitable for the image and identity of such archaeological sites will be extremely important together with the understanding and cooperation with villagers and local organizations to perform as a leader who creates harmony sustainably.

Keywords : Administration, Archaeological ,Buddhist Monasteries, Sustainable Development,

บทนำ

วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนาภิเษก เป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนการบริการสาธารณสุขให้มีปริมาณและคุณภาพตามความต้องการของระบบบริการสุขภาพ จึงได้ดำเนินการเปิดการเรียนการสอนด้านการแพทย์แผนไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ในปีการศึกษา 2548 มีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ตามเกณฑ์ของกองประกอบโรคศิลปะของวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตรจำนวน 3 ปี และต่อมาในปี 2554 ได้มีการพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาตรี โดยสมทบกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (ภาควิชาการแพทย์แผนไทย, 2559) โดยหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย ได้มีการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ไว้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน, 2553)

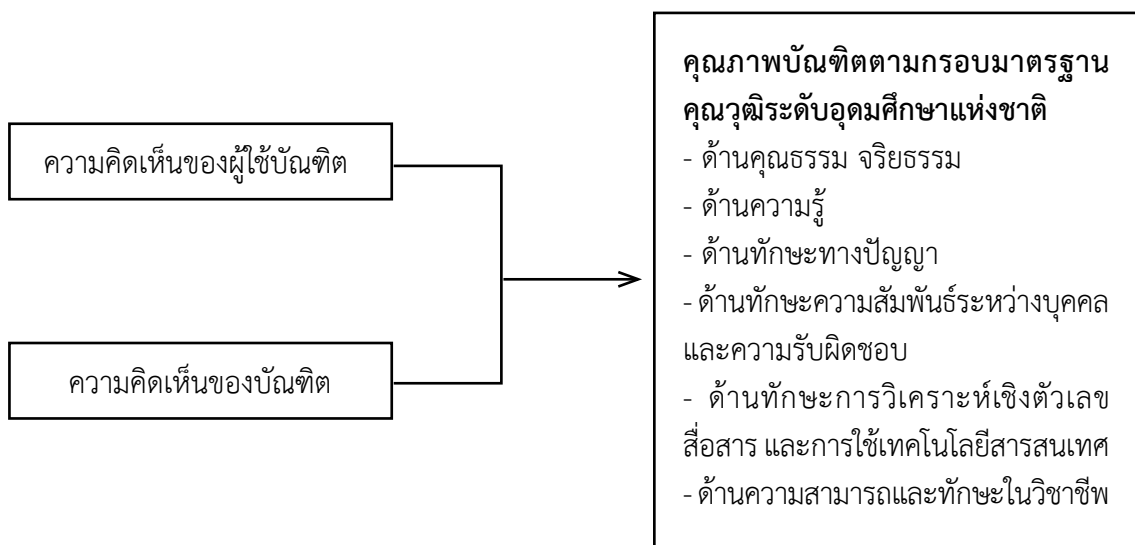
ในปีการศึกษา 2558 ที่ผ่านมามีนักศึกษาแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย ได้สำเร็จการศึกษาจำนวน 55 คน ซึ่งมีแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บ ข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check / Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2558) ซึ่งการติดตามคุณภาพของบัณฑิตก็คือการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นนั่นเอง อันนำไปสู่ขั้นตอนการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) ต่อไป จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “คุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนาภิเษก ปีการศึกษา 2558” เพื่อนำผลการศึกษาในครั้งนี้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต และบัณฑิต
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก การศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิต

สมมติฐานการวิจัย

คุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก การศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิต มีความแตกต่างกัน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ปีการศึกษา 2558

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ใช้บัณฑิตสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานของบัณฑิตโดยตรงมากที่สุด เช่น หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่าย ผู้อำนวยการโรงพยาบาล เป็นต้น จำนวน 55 คนและบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย จากวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ปีการศึกษา 2558 จำนวน 55 คน

กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากรทั้งหมด

โดยในการดำเนินการวิจัยมีผู้ยินยอมให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ แบ่งออกเป็น ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของผู้ใช้บัณฑิตทั้งหมดและบัณฑิตจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของบัณฑิตที่จบการศึกษาทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ชุดดังนี้

1. แบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ปีการศึกษา 2558ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิต ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปประกอบไปด้วยคำถามจำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแบบประเมินจากส่วนกลางพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนกซึ่งประกอบไปด้วย รายด้าน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 7 ข้อ 2) ด้านความรู้จำนวน 9 ข้อ 3) ด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 4 ข้อ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี จำนวน 6 ข้อ และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ จำนวน 8 ข้อ รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 ข้อ

ในการอธิบายผลระดับคุณภาพของบัณฑิตแต่ละคนรวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย และใช้หลักการแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง	มีคุณภาพระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง	มีคุณภาพระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิต นั้นประยุกต์ข้อคำถามมาจากคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งได้ผ่านกระบวนการสร้างและหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนนำไปทดลองใช้และหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว โดยเมื่อปรับแล้วได้นำมาตรวจสอบคุณภาพด้านความถูกต้องและครบถ้วนจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล โดยทุกข้อของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพบว่าทุกข้อคำถามมีค่าเกิน 0.5 ทุกข้อจึงไม่มีการปรับปรุงข้อคำถาม

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิความเป็นส่วนตัวและการปกปิดความลับของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการจริยธรรมในมนุษย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก เลขที่ KMPHT-60010005

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากบัณฑิตจำนวน 55 คนและผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 55 คน ตอบแบบสอบถาม โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามด้วยตนเองแล้วส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม 2560 แล้วจึงตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยได้แบบสอบถามคืนจากผู้บัณฑิตมาทั้งหมดจำนวน 40 ชุดคิดเป็นร้อยละ 71.43 ของผู้ใช้บัณฑิตทั้งหมด และแบบสอบถามจากบัณฑิตคืนมาทั้งหมดจำนวน 40 ชุดคิดเป็นร้อยละ 71.43 ของผู้ใช้บัณฑิตทั้งหมดโดยทุกฉบับมีความถูกต้องสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติในการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนการเปรียบเทียบคุณภาพของบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติระหว่างความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตกับบัณฑิตใช้สถิติทดสอบ Independent sample T-test

สรุปผลการวิจัย

1. คุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้ใช้บัณฑิต)

คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่ทำงานอยู่โรงพยาบาลชุมชน (ร้อยละ 67.5) รองลงมาทำงานอยู่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (ร้อยละ 17.5) โรงพยาบาลทั่วไป (ร้อยละ 7.5) อื่นๆ (ร้อยละ 5.0) และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ร้อยละ 2.5) และสถานที่ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกิจกรรมการบริการการนวดไทย (ร้อยละ 95) รองลงมา บริการด้านสมุนไพร (ร้อยละ 90.0) บริการสุขภาพในชุมชน (ร้อยละ 87.5) ให้บริการเวชกรรมไทยใน OPD (ร้อยละ 80.5) บริการผดุงครรภ์ไทย (ร้อยละ 80.0) บริการเวชกรรมไทยใน IPD (ร้อยละ 35.0) และน้อยที่สุดคือกิจกรรมผลิตยาสมุนไพรจำนวน (ร้อยละ 12.5) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n=40)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของหน่วยงาน		
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล	7	17.5
โรงพยาบาลชุมชน	27	67.5
โรงพยาบาลทั่วไป	3	7.5
โรงพยาบาลศูนย์	0	0.0
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	0	0.0
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	1	2.5
อื่นๆ	2	5.0

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n=40) (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การให้บริการของหน่วยงาน		
บริการเวชกรรมไทยใน OPD	33	80.5
บริการเวชกรรมไทยใน IPD	14	35.0
บริการสุขภาพในชุมชน	35	87.5
บริการการนวดไทย	38	95.0
บริการด้านสมุนไพร	36	90.0
การผลิทยาสมุนไพร	5	12.5
บริการผดุงครรภ์ไทย	32	80.0

1.2 คุณภาพของบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ระดับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติภาพรวมมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.57) รองลงมาคือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.73) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพการแพทย์แผนไทยมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.60) ด้านความรู้มีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D.= 0.56) ด้านทักษะทางปัญญามีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.56) และมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.61) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจำแนกเป็นรายด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ด้าน	คุณภาพ		ระดับคุณภาพ
	($\bar{X}$)	(S.D.)	
1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.21	0.57	มาก
2. ด้านความรู้	3.94	0.56	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.91	0.56	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.14	0.73	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.76	0.61	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพการแพทย์แผนไทย	4.00	0.60	มาก
รวม	3.99	0.16	มาก

2. คุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของบัณฑิต

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (บัณฑิต)

คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิต ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่ทำงานอยู่โรงพยาบาลชุมชน (ร้อยละ 72.5) รองลงมาทำงานอยู่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (ร้อยละ 17.5) โรงพยาบาลทั่วไป (ร้อยละ 5.0) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ร้อยละ 2.5) และอื่นๆ (ร้อยละ 2.5) สถานที่ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกิจกรรมการบริการการนวดไทย (ร้อยละ 95) รองลงมา บริการด้านสมุนไพร (ร้อยละ 87.5) บริการสุขภาพในชุมชน (ร้อยละ 82.5) ให้บริการเวชกรรมไทยใน OPD (ร้อยละ 75) บริการผดุงครรภ์ไทย (ร้อยละ 70) บริการเวชกรรมไทยใน IPD (ร้อยละ 25) และน้อยที่สุดคือกิจกรรมผลิตยาสมุนไพรจำนวน (ร้อยละ 7.5) และบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้มีใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมไทย (ร้อยละ 80) ใบประกอบวิชาชีพการนวดไทย (ร้อยละ 77.5) ใบประกอบวิชาชีพผดุงครรภ์ไทย (ร้อยละ 70) และใบประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมไทย (ร้อยละ 67.5) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิต จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n=40)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของหน่วยงาน		
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล	7	17.5
โรงพยาบาลชุมชน	29	72.5
โรงพยาบาลทั่วไป	2	5.0
โรงพยาบาลศูนย์	0	0.0
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	0	0.0
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	1	2.5
อื่นๆ	1	2.5
การให้บริการของหน่วยงาน		
บริการเวชกรรมไทยใน OPD	30	75.0
บริการเวชกรรมไทยใน IPD	10	25.0
บริการสุขภาพในชุมชน	33	82.5
บริการการนวดไทย	38	95.0
บริการด้านสมุนไพร	35	87.5
การผลิตยาสมุนไพร	3	7.5
บริการผดุงครรภ์ไทย	29	72.5
ใบประกอบวิชาชีพ		
เวชกรรมไทย	32	80.0
เภสัชกรรมไทย	27	67.5
การนวดไทย	31	77.5
ผดุงครรภ์ไทย	28	70.0

2.2 คุณภาพของบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของบัณฑิต

ระดับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติภาพรวมมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.46) รองลงมาคือด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพการแพทย์แผนไทยมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.78) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.57) ด้านความรู้มีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.52) ด้านทักษะทางปัญญามีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.56) และมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยมีคุณภาพระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.51) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจำแนกเป็นรายด้าน ตามความคิดเห็นของบัณฑิต

ด้าน	คุณภาพ		ระดับคุณภาพ
	($\bar{X}$)	(S.D.)	
1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.25	0.46	มาก
2. ด้านความรู้	3.81	0.52	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.71	0.56	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.97	0.57	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.66	0.51	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพการแพทย์แผนไทย	3.99	0.78	มาก
รวม	3.90	0.22	มาก

3. เปรียบเทียบคุณภาพบัณฑิตแพทย์แผนไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก การศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านความรู้ ตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ด้านทักษะทางปัญญา ของบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็น

ของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพของบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคุณภาพของบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต

คุณภาพ	ผู้ใช้บัณฑิต		บัณฑิต		t	p-value
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน		
1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.21	0.57	4.25	0.46	-2.76	0.784
2. ด้านความรู้	3.94	0.56	3.81	0.52	1.053	0.295
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.91	0.56	3.71	0.56	1.515	0.132
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	4.14	0.73	3.97	0.57	1.515	0.253
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.76	0.61	3.66	0.51	.761	0.449
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.00	0.60	3.99	0.78	0.78	0.938

* p-value < 0.05

การสรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี ทั้งจากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ($\bar{X}=3.99$, S.D. = 0.16) และความคิดเห็นของบัณฑิต ($\bar{X}=3.90$, S.D. = 0.22) โดยไม่มีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนได้ทราบถึงคุณภาพบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก เป็นอย่างดี ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีการประเมินโดยคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ที่มีคุณภาพ โดยผ่านกระบวนการสร้างจากคณะอาจารย์หลักสูตรการแพทย์แผนไทย และผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันพระบรมราชชนก เป็นแนวทางในการประเมินนักศึกษา มาตลอด ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของอรนนท์ หาญฤทธิ์ และ รัชยา รัตนถาวร (2556) ที่ทำการศึกษาคูณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ที่พบ

ว่า คุณภาพของบัณฑิตพยาบาล ระหว่างความเห็นของผู้ใช้บัณฑิตกับความเห็นของบัณฑิตไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พบว่าทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับคุณภาพมาก ทุกด้าน โดยด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีคุณภาพสูงที่สุด อยู่ในระดับคุณภาพมาก ทั้งจากความเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ($\bar{X}=4.21$, S.D. = 0.57) และบัณฑิต ($\bar{X}=4.25$, S.D. = 0.46) ซึ่งอธิบายได้ว่าการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553 มุ่งเน้น การผลิตบัณฑิตการแพทย์แผนไทย ให้เป็นนักปฏิบัติที่มีความชำนาญในสาขาวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม และนักศึกษาได้เรียนรายวิชา ต่างๆได้แก่ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย ตลอดจนแผนส่งเสริมการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในรายวิชา และมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม เช่น โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษา โครงการส่งเสริมพัฒนานักศึกษาด้านวิชาการและกิจกรรม (วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก, 2558) จึงทำให้บัณฑิตแพทย์แผนไทยมีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริวรรณ ทุมเชื้อ และคณะ (2556) ที่มีการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553-2554 วิทยาลัยพยาบาลราชชนนี สระบุรี พบว่า บัณฑิตพยาบาลมีมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ระดับมาก ส่วนคุณภาพบัณฑิตที่มีระดับคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับคุณภาพมาก ทั้งจากความเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ($\bar{X}=4.00$, S.D. = 0.60) และบัณฑิต ($\bar{X}=3.66$, S.D. = 0.51) ถึงแม้วิทยาลัยจะมีการสอดแทรกทักษะการสื่อสารในการเรียนการสอน และมีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านภาษาให้นักศึกษาแล้วแต่ในสังคมปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร หรือการสอบต่างๆก็มีข้อสอบภาษาอังกฤษปรากฏอยู่ จึงสมควรสอดแทรกเนื้อหาด้านภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ รวมทั้งจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก ประจำปีการศึกษา 2556 - 2557 (รุ่นที่ 15) ของ เพลินพิศ ศิริสมบุญ (2559) ซึ่งพบว่าเมื่อพิจารณารายด้านคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในอันดับสุดท้าย ($\bar{X}= 3.68$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. นำผลการศึกษาคูณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาการแพทย์แผนไทยมาพิจารณาในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ครบ 6 ด้านและให้มีความเท่าเทียมกันในทุกด้าน
2. นำผลการศึกษาคูณภาพบัณฑิตไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานการผลิตบัณฑิตและการบริหารภาควิชาการแพทย์แผนไทย
3. นำผลของการวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โครงการหรือกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ให้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น
4. นำผลของการวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม เกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทยในสาขาวิชาชีพต่างๆของแพทย์แผนไทย ได้แก่ เวชกรรมไทย การนวดไทย เกษษกรรมไทย และผดุงครรภ์ไทย

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการพัฒนาบัณฑิตตามคุณภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก ที่สนับสนุนทุนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตทุกท่านที่ได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- เพลินพิศ ศิริสมบุญ. (2559). คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก ประจำปีการศึกษา 2556 - 2557 (รุ่นที่ 15). *Southeast Bangkok Journal*, 2(2), 55-67.
- ภาควิชาการแพทย์แผนไทย.(2559). รายงานการประเมินตนเองในการประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2558. วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. (2553). **เล่มหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร.
- วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก. (2558). รายงานการประเมินผลตนเองในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย. สถาบันพระบรมราชชนก.
- ศิริวรรณ ทুমเชื้อ, ศิริธร ยิ่งแรงเรือง และประกริต รัชวัตร. (2556). การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2553-2554 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์ สุขภาพ*, 7(2), 10-17.
- อรนันท์ หาญยุทธ และรัชยา รัตนธาวรร. (2556). คุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*, 7(2), 99-107.